

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Николай Руменов Сапунджиев, д.м.

Катедра по неврохирургия и УНГ болести, УС по ушно-носно-гърлени болести, Факултет Медицина, Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна, хабилитиран в Професионално направление 7.1. Медицина, Медицински университет – Варна, определен за член на Научно жури по конкурс за заемане на АД „Професор“ по специалността „Ушно-носно-гърлени болести“, обявен в ДВ. бр. 102/23.12.2022 г. със заповед N P-109-133/22.02.2023 на Ректора на МУ-Варна

Относно:

Конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.1. Медицина и Научна специалност „Ушно-носно-гърлени болести“, обявен в ДВ. бр. 102/23.12.2022 г

Кандидат: д-р Гален Димитров Шиваров, д.м.

I. Кратки данни за кариерния и биографичен профил на кандидата:

Д-р Гален Димитров Шиваров е роден на 22.03.1969 г. в гр.Добрич. Той завършва Медицинския университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна през 1995 г. Д-р Гален Шиваров започва своя трудов стаж като завеждащ СЗУ в с. Аспарухово през 1995 г. През 1997-1998 г. работи като ординатор в УНГ-отделение на Медицинския център в Дългопол, а от 1998 г. до 2000 г. - като ординатор в УНГ-отделение на ДКЦ IV - Варна. През периода между 2000 г. и 2009 г. работи като ординатор в УНГ-отделение на МБАЛ "Св. Анна" - Варна, през периода между 2009 г. и 2010 г. - като медицински управител на ДКЦ „Чайка“ - Варна, през периода между 2010 г. и 2012 г. - като консултант по УНГ на МБАЛ "Св. Анна" - Варна, а през периода между 2012 г. и 2014 г. - като началник на УНГ-отделение на болницата. През 2014-2015 г. е заместник-директор по лечебната дейност, а през 2015-2017 г. - изпълнителен директор на МБАЛ "Св. Анна" - Варна. През периода между 2017 г. и 2023 г. е началник на УНГ-отделение на МБАЛ "Св. Анна" - Варна и заместник-председател на борда на директорите на болницата.

Д-р Гален Шиваров придобива образователна и научна степен "доктор" през 2016 г. Темата на дисертационния му труд е: „Ефективност на радиочестотната термотерапия при хипертрофичните ринопатии“.

Д-р Гален Шиваров е участвал в редица специализирани курсове както в София, България (по аудиометрия и отоневрологични тестове, оперативно лечение на ларингеалните заболявания, вкл. онкология, бронхоезофагология - чужди тела в долните дихателни пътища, радиочестотно индуцирана термотерапия, хирургия на носа и параназалните синуси, по практическа дерматология и естетична медицина), така и в чужбина - в Netherlands Cancer Institute: NKI в Амстердам, Нидерландия (по

хирургично поставяне на гласови протези след ларингектомия и по постоперативна белодробна и олфакторна рехабилитация).

Придобити специалности: Д-р Гален Шиваров има призната специалност по оториноларингология, хирургия на главата и шията, придобита през 2001 г. и по здравен мениджмънт, придобита през 2005 г.

II. Оценка на научната дейност на кандидата:

Прегледът на предоставените материали по конкурса показва, че процедурата по разкриване, обявяване и участие в конкурса е спазена. Документите по конкурса са подготвени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагането му в Медицински университет – Варна.

1. Наукометрични показатели

Д-р Гален Шиваров, д.м. участва в настоящия конкурс със следните научни трудове:

Един дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор“.

Една самостоятелна монография, озаглавена „Modern applications of acoustic pharyngometry“.

Дванадесет пълнотекстови статии, публикувани в общо девет български списания, като единствен автор в десет статии, а първи и четвърти автор - в по една статия. Десет статии са публикувани на български, а три - на английски език

Съавтор на полезен модел №1845 „Фармацевтичен състав за лечение на остър и хроничен ринит“, регистриран от Патентното ведомство на Република България.

Общо шест резюмета на доклади, изнесени на четири научни форума в България, и участия с общо четири доклада на други три научни форума в България.

Общият брой на цитиранията на две негови статии и две негови резюмета от български автори в общо седем списания е 18.

2. Участие в научно-изследователски проект

Д-р Гален Шиваров, д.м. е ръководител на проекта за приложение на метода на акустичната фарингометрия, въведен като част от скрининговите изследвания за нарушения на съня във Варна за първи път в България и реализиран в Общинските програми „Профилактика на сънната апнея“ през 2015 г., 2016 г. и 2017 г.

III. Оценка на научноизследователската дейност. Характеристика на публикационната активност и научната продукция:

Научно-изследователската дейност на д-р Гален Шиваров, д.м. е тясно свързана с неговата интензивна лечебно-диагностична работа като утвърден оториноларинголог.

Научните му трудове са разпределени в следните основни области:

1. Оториноларингология
2. Онкология
3. Медицинска наукометрия

Основните направления в научно-изследователската му работа са свързани със съвременната диагностика и лечение на някои социално-значими оториноларингологични заболявания при възрастните и децата. Те могат да се систематизират по следния начин:

1. Съвременна диагностика и лечение на хроничните ринопатии.
2. Съвременна диагностика на обструктивната сънна апнея и хъркането при възрастните болни.
3. Социална епидемиология на ларингеалния рак.
4. Диагностика и лечение на редки доброкачествени оториноларингологични заболявания.

Ефективното приложение на назалната ендоскопия, предната активна риноманометрия и акустичната ринометрия при диагностиката на хроничните хипертрофични ринопатии (хроничен хипертрофичен ринит, девиация на носната преграда и компенсаторна хипертрофия на конхите) и предимствата на радиочестотно индуцираната термотерапия самостоятелно или съвместно с модифицираната септопластика по Cottle при тези заболявания се систематизират подробно в дисертационния труд (A1). Потвърждават се основните преимущества на тази термотерапия - безопасност, кратка продължителност, лечебна ефективност и траен клиничен ефект. Разработва се оригинален диагностично-терапевтичен алгоритъм за болните с тези заболявания (A1).

На модерната молекулярна диагностика на алергичния ринит е посветена обзорна статия, открояваща нарастващата приложимост на молекулярните биомаркери при децата и възрастните, на все по-широкото разпространение на генетичните изследвания и на новите надеждни тестове и апарати за идентифициране на риска за развитието на това социално-значимо заболяване (доп. № 1).

Методът на акустичната фарингометрия при лицата с нарушено дишане по време на сън е приложен за първи път в България в рамките на профилактична оториноларингологична програма в гр. Варна (B3; G7-1; G8-1; G8-5). Този модерен неинвазивен метод позволява както масовата ранна диагностика на обструктивната сънна апнея и хъркането при възрастните и децата, така и своєвременното определяне на бъдещото терапевтично (консервативно или хирургическо) поведение при диагностицираните сериозни структурни изменения в областта на фаринкса, предизвикващи тези патологични състояния. Идентифицират се редица съществени статистически достоверни корелационни зависимости между стойностите на специфичните антропометрични и фарингометрични показатели при конкретните патологични изменения в назалния канал, устната и фарингеалната кухина на пациентите. Основните предимства на метода на акустичната фарингометрия се състоят в реализирането на прецизна триизмерна функционално-морфологична оценка на устната и фарингеалната кухина, неинвазивност, възпроизводимост, бързина, икономичност, както и възможност за динамична преценка на записите през кратки интервали от време.

Най-честите изменения в устната кухина са ниско разположеното меко небце и удължената увула (B3; G7-1). Налице са статистически достоверни разлики между мъжете и жените по отношение както на индекса на телесната маса, обиколката на шията и стандартизираната обиколка на шията, така и на дължините и обемите на фарингеалната кухина и вокалния тракт (B3; G8-5). Установяват се значителни разлики между стойностите на обема на фарингеалната кухина, средното и минималното напречно сечение и минималното разстояние при здравите лица и болните с леко изразена и тежка фарингеална дисфункция, предизвикваща нарушенията на дишането, свързани със съня (B3; G8-1).

Заболеваемостта и смъртността от рак на ларинкса се изследват през периода между 2013 г. и 2015 г. в шест области на Североизточна България - Варна, Добрич, Разград, Русе, Силистра и Шумен (G7-2). Мъжете са много по-често засегнати от жените през целия тригодишен период. Установява се тенденция към леко подобряване на тези показатели през 2015 г.

В една обзорна статия се обсъждат както фактическата и стандартизирана заболяемост и смъртност от рак на ларинкса в различните страни, така и преживяемостта на болните с това социално значимо заболяване (G7-3). Анализират се проблемите за рисковите фактори, ролята на инфекцията с човешки папиломен вирус и съвременните прогностични маркери при това заболяване.

На диагностиката на ларингеалния рак са посветени две проблемно-ориентирани наукометрични статии.

Динамиката на международните научни комуникации се анализира на базата на рефератите на публикациите, появили се през периода между 2010 г. и 2019 г. и реферирани в базите-данни *Web of Science Core Collection*, *MEDLINE* и *BIOSIS Citation Index* на *Web of Knowledge* и *Scopus* (G8-2). Открояват се водещите автори, „ядрените“ списания, най-атраktivните научни форуми и статиите, получили най-много цитирания в тези бази-данни. Подчертава се значението на международното научно сътрудничество.

Динамичната институционализация на проучванията по тази проблематика, публикувани през този период и реферирани в тези бази-данни, се характеризира със значителна стратификация (G8-3). Водещи са авторите от Китай и списанията от САЩ. Установява се голямо разнообразие по отношение на тематичните профили на научните институции и списания. Идентифицират се най-продуктивните учени и научни институции, с които младите български онколаринголози могат да установят ползотворни контакти, заглавията на „ядрените“ списания и най-много цитираните статии.

Представя се 29-годишен болен с епифарингеална киста на Tornwaldt (доп. № 4). Туморната формация се диагностицира с помощта на назофарингоскопия, магнитно-резонансно изобразяване, компютърна аксиална томография и хистологично изследване. Извършва се успешна ексцизия на кистата под обща интубационна анестезия.

Описва се клиничен случай на 69-годишен болен с хондром по ларингеалната повърхност на епиглотиса, obtуриращ входа на ларинкса (G8-4). Това сравнително рядко доброкачествено новообразувание се диагностицира с помощта на аксиална

компютърна томография и интраоперативна биопсия. Преди екстирпацията на тумора се извършва трахеостомия под местна анестезия. Трахеостомата се затваря след възстановяването на ларингеалните функции.

Изследва се диагностичната стойност на ETF-тест при оценката на способността на индивида да реагира на промяна в околното налягане с цел идентифициране на лицата, заплашени от баротравма на средното ухо (доп. № 2). Установяват се статистически значими разлики по отношение на способността да се компенсира тази промяна между водолазите и пациентите без опит.

Д-р Гален Шиваров има активен научен профил в [Google Scholar](#).

Представена е подробна справка за IF.

Основни оригинални научни приноси

Теоретичните и приложни приноси в научните трудове на д-р Гален Шиваров, д.м. са непосредствено свързани с клиничната му дейност. Те се отнасят до следните основни тематични области: апаратна скринингова диагностика на нарушенията на дишането по време на сън, радиочестотно индуцирана термотерапия, епидемиология и медицинска наукометрия на ларингеалния рак.

Заслужават внимание и споменатите по-горе казуистични съобщения.

За първи път в България се систематизират както съвременната литература върху акустичната фарингометрия, така и собственият опит на автора от практическото приложение на този модерен метод, катосе доказва неговата диагностична ефективност при социално-значимите нарушения на дишането по време на сън.

За първи път в България в рамките на профилактична оториноларингологична програма в гр. Варна се прилага методът на акустичната фарингометрия при лицата с нарушено дишане по време на сън.

За първи път в България се доказва ефективността на радиочестотно индуцираната термотерапия при хипертрофичните ринопатии.

За първи път в България се анализира регионалната социална епидемиология на рака на ларинкса.

За първи път в нашата страна се изследват наукометричните аспекти на международните научни комуникации и динамичната институционализация на изследванията по въпросите на ларингеалния рак.

IV. Оценка на учебно-преподавателската дейност:

Д-р Гален Шиваров, д.м. е участвал в обучението и практическата подготовка на девет лекари-специализанти по оториноларингология през периода 2007 г. и 2022 г., които вече са придобили специалност.

Д-р Гален Шиваров, д.м. е член на Българското национално сдружение по оториноларингология и хирургия на главата и шията.

V. Оценка на лечебно-диагностичната дейност на кандидата:

Д-р Гален Шиваров е поливалентен специалист с много богат опит, натрупан в различни клинични бази у нас и в чужбина. Той разширява силно спектъра на дейността на клиниката по УНГ-болести на МБАЛ "Св. Анна" - Варна.

Считам, че предоставените данни на кандидата напълно покриват изискванията по конкурса за заемане на АД „Доцент“. Д-р Шиваров притежава необходимият клиничен спектъра, познания, преподавателски и административен опит за заемането ѝ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на представените по-горе факти мога да заявя, че професионалната квалификация, научноизследователската и учебно- преподавателската дейност на д-р Гален Димитров Шиваров, д.м. отговарят напълно на изискванията на Правилника за условията и реда придобиване на научни степени и за заемане на академична длъжност „доцент“ в Медицинския университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна. Представената документация е пълна и отговаря на изискванията на закона. Личните ми впечатления от него като лекар, специалист, хирург и учен са отлични.

Задълбочената научна работа, широкият професионален опит като специалист оториноларинголог и личните качества на кандидата ми дават основание убедено да дам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка пред уважаемото Научно жури и да препоръчам присъждането на АД „доцент“ на д-р Гален Шиваров, д.м.

16.04.2023 г.

Рецензент: Проф. д-р Николай Сапунджиев, д.м.

Катедра по неврохирургия и УНГ болести,
УС по ушно-носно-гърлени болести,
МУ "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна